

“อยากให้ทุกได้สะพานของกรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่สาธารณะ” เสียงเล็ก ๆ ของชาวชุมชนเลิศสุขสม ณ ได้สะพานบางซื่อแก่งถนนพุทธมณฑลสาย 1 ชุมชนเลิศสุขสม แขวงบางคัน ที่เป้นต้นแบบของพื้นที่ได้สะพานที่สามารถเปลี่ยนพื้นที่รกร้างเป็นอันตรายเป็นพื้นที่สาธารณะสร้างสรรค์ปลอดภัย

มิใช่เพียง“ชุมชนเลิศสุขสม”เท่านั้น ที่เปลี่ยนแปลงไป อีก 9 ชุมชนใน

ทำร่วมกัน จนนำมาสู่การจัดงานนิทรรศการถอดบทเรียน “พื้นที่สาธารณะเกษียณ : แคมเปญปรับ...พื้นที่ก็เปลี่ยน...เป็นพื้นที่สาธารณะ” โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับ ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (ศวพช.) มหาวิทยาลัยสยาม และสำนักงานเขตภาษีเจริญ

การสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีทั้งกาย ใจ สังคม ปัญญาเป็นสิ่งที่ สสส. สนับสนุนและผลักดันให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ ดร.นพ.ไพโรจน์ เล

นาม ผู้อำนวยการสำนักสร้างเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ สสส. กล่าวเพิ่มเติมว่า นิทรรศการวันนี้เป็นการแสดงผลงานของชาวภาษีเจริญให้สังคมได้เห็นในเชิงประจักษ์ที่สะท้อนว่า “พื้นที่” ไม่ใช่ข้อจำกัดของการมีสุขภาพที่ดี สสส. เชื่อมั่นว่าหากนำโมเดลพื้นที่สุขภาพของเขตภาษีเจริญไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ จะมีส่วนช่วยให้ประชาชนได้อาศัยอยู่ในพื้นที่สุขภาพที่ดี ที่จะนำมาซึ่งการมีร่างกายและจิตใจที่ดีเพิ่มมากขึ้น

“จากการทำงาน 4 ปีที่ผ่านมา เขตภาษี

แคมเปญปรับ...พื้นที่ก็เปลี่ยน จาก 'รกร้าง' สู่สร้างสรรค์

พื้นที่เขตภาษีเจริญก็พัฒนาไปสู่พื้นที่สาธารณะในบริบทที่แตกต่างกันออกไป อย่างชุมชนคลองลัดภาษี ที่ปรับพื้นที่รกร้างข้างบ้านเพื่อเพาะปลูกพืชผักเห็ด สามารถนำผลผลิตไปแปรรูปและจำหน่ายได้ ทั้งหมดนี้เกิดจากความร่วมมือร่วมใจทั้งจากคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่เข้ามาจับมือร่วมคิด ร่วมเรียนรู้ร่วมสร้าง และ

เจริญได้เปลี่ยนจากพื้นที่รกร้าง แหล่งสะสมกองขยะไร้ประโยชน์ อย่างพื้นที่บริเวณใต้สะพานลอยบางซื่อ ให้กลายเป็นพื้นที่สีเขียว เพิ่มออกซิเจน เพิ่มพื้นที่ออกกำลังกาย เพิ่มการปลูกฝังในเด็กและเยาวชน ซึ่งครอบคลุมถึงการมีสุขภาพที่ดีครบทั้ง 4 มิติ ทั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ศวพช. ที่เป็นกลไกหลักเข้ามาช่วยพัฒนาองค์ความรู้ จนทำให้ชุมชนมีความพร้อมจนเกิดการร่วมเรียนรู้และแก้ไขไปกับเรา สิ่งสำคัญในการทำงานนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นสำคัญ” ผู้อำนวยการ

การสำนักสร้างเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ สสส. กล่าว

สำหรับการปรับเปลี่ยนพื้นที่เขตภาษีเจริญ

จนเป็นพื้นที่สุขภาวะแห่งแรกนั้น ผศ.กุลธิดา จันทร

เจริญ ผู้อำนวยการ ศวพช. มหาวิทยาลัยสยาม

และเลขาธิการมูลนิธิวิจัยเพื่อพัฒนามนุษย์และ

ชุมชน เล่าว่า การทำงานของ ศวพช. จะใช้กลไก

การประสานและกระตุ้น เพื่อขับเคลื่อนในการ

บริหารจัดการด้านวิชาการ สิ่งสำคัญของการทำงาน

คือการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับคนในชุมชน ยก

ตัวอย่างเรื่องการทอดแหให้หมางันน้อย โดย

ทดลองให้ทั้งคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ต่างทอด

แหในสูตรของตัวเองก่อนหาแนวทางการพัฒนา

วิธีการทอด

ปัจจุบันเขตภาษีเจริญได้เปลี่ยนพื้นที่

รกร้างไร้ประโยชน์กว่า 12,204 ตารางวา ให้กลายเป็น

พื้นที่สุขภาวะ เมื่อเทียบเคียงกับราคาที่ดิน

ตามการประเมินแล้วพบว่าพื้นที่มีมูลค่ากว่า 212

ล้านบาท และยังได้ขยายพื้นที่ต้นแบบพื้นที่สุข

ภาวะ สู่ 10 พื้นที่ในเขตภาษีเจริญ ทั้งชุมชน

โรงเรียน และสถานประกอบการ ซึ่งแต่ละพื้นที่

นั้นมีจุดเด่นที่พร้อมเป็นแหล่งเรียนรู้และ

ถ่ายทอดประสบการณ์สู่พื้นที่อื่น ๆ

“ถ้าพึ่งเพียงชุมชนเองไม่สามารถ

ดำเนินการให้สำเร็จและยั่งยืนได้ แม้วันนี้ทั้ง

10 พื้นที่ในเขตภาษีเจริญจะเป็นพื้นที่สุขภาวะ

ต้นแบบแล้ว แต่ทางชุมชนจะยังคงเดินหมัดต่อ

ไป เพราะเรื่องชุมชนเป็นเรื่องที่ต้องเริ่มที่

คนในชุมชนก่อนเป็นลำดับแรก ตลอดการ

ทำงาน 4 ปีที่ผ่านมายังเป็นบทพิสูจน์อีกว่า ทุก

ฝ่ายที่เข้ามาร่วมมือกันต้องมีความใส่ใจ แม้ว่า

แน่ มีจิตอาสา”ชนิตรา ละอองดี ในฐานะ

ตัวแทนทั้ง 10 ชุมชนจากเขตภาษีเจริญ บอก

เล่ากลไกแห่งความสำเร็จ ที่พยายามจะ

สื่อสารกับชุมชนอื่น ๆ ในกรุงเทพฯ ว่าภายใต้

ความร่วมมือและจิตอาสา ทำให้กรุงเทพมหานคร

จะกลายเป็นเมืองที่มีผู้คนเข้ามาอยู่แล้วมีความสุข

ในทุกมิติเพิ่มขึ้น.